

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ข้อจำกัดของการนำใช้ ISO 14001 ในวิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ชื่อผู้เขียน นายวิวัฒน์ อินทรมุสิก

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

อาจารย์ลักษณะมี วรชัย ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.จวีร์รัตน์ โทมัส กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสาน ตั้งสิกบุตร กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความคาดหวังด้านสิ่งแวดล้อมและความรู้เรื่อง ISO 14001 2) ความพร้อมและข้อจำกัดในการนำใช้ ISO 14001 (Environmental Management System-Specification with Guidance for Use) ในวิทยาลัยเทคนิคพะเยา เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุง แก้ไข และ พัฒนา ความพร้อมในด้านต่างๆของหน่วยงานในอนาคต โดยใช้แบบสอบถามในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหาร และ กลุ่มผู้ปฏิบัติซึ่งเป็นบุคลากรภายในวิทยาลัย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC คำนวณหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และ สถิติร้อยละ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลในเชิงพรรณนา ประกอบตารางวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ ให้ความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก และ มากที่สุดในทุกๆด้าน ส่วนด้านความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและ ระบบ ISO 14001 พบว่าบุคลากรในหน่วยงานส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่มีข้อจำกัดคือความรู้และความเข้าใจในเรื่องของ ISO 14001 โดยเฉพาะ ในด้านข้อกำหนด กฎระเบียบ และ ข้อบังคับ ของระบบดังกล่าว อยู่ในระดับน้อย และ ปานกลางซึ่งควรปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ผลการศึกษาความพร้อมและข้อจำกัดในการนำใช้ ISO 14001 สรุปตามสาระสำคัญหรือองค์ประกอบ 5 ประการในการดำเนินงานตามระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมได้ดังนี้

1. นโยบายสิ่งแวดล้อม : กลุ่มผู้บริหารมีความพร้อมในเกณฑ์ปานกลางถึงค่อนข้างมากในการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้ แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณและควรปรับปรุงแก้ไขในด้านการถ่ายทอดนโยบายสิ่งแวดล้อมสู่หน่วยงานและชุมชน

2. การวางแผน : ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีความพร้อมในการกำหนดลักษณะ และ ประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม ในระดับปานกลางแต่ควรปรับปรุงวิธีกำหนดปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นรอบๆหน่วยงาน ส่วนความพร้อมในระดับน้อยหรือข้อจำกัดที่ควรปรับปรุงแก้ไขคือการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวมถึงการนำเอากฎหมาย ข้อกำหนด กฎระเบียบต่างๆมาใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

3. การดำเนินการ : กลุ่มผู้บริหารมีความพร้อมในเกณฑ์ปานกลางในด้านการสร้างจิตสำนึกและขีดความสามารถ สำหรับความพร้อมที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อยควรปรับปรุงคือ ด้านการจัดทำแผนกิจกรรม/โครงการด้านสิ่งแวดล้อมและหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งด้านประชาสัมพันธ์และสื่อสาร ในส่วนของผู้ปฏิบัติพบความพร้อมในระดับมากคือการตอบสนองเหตุการณ์ฉุกเฉิน แต่ยังมีข้อจำกัดที่ควรปรับปรุงและพัฒนาในด้านการจัดทำเอกสารระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการควบคุมเอกสาร

4. การตรวจสอบและแก้ไข : พบว่าทั้งกลุ่มผู้บริหารและปฏิบัติมีความพร้อมในระดับน้อยหรือมีข้อจำกัดในด้านการตรวจสอบและวัดผล ด้านการเตรียมการแก้ไขข้อบกพร่องและป้องกัน ด้านการตรวจสอบระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมรวมถึงการบันทึก ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. การทบทวนโดยฝ่ายบริหาร : กลุ่มผู้บริหารมีความพร้อมโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนเรื่องที่ต้องแก้ไขได้แก่ การพัฒนาและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

Independent Study Title **Restraints to the Application of ISO 14001 in Phayao
Technical College**

Author Mr. Viwat Intaramusik

M.A. Man and Environment Management

Examining Committee

Lecturer Laxmi Worachai Chairman

Lecturer Dr. Jureerat Thomas Member

Asst.Prof. Prasarn Tangsikabuth Member

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to explore expectations concerning the environment and knowledge on ISO 14001; and 2) to examine readiness for and restraints on applying ISO 14001 at phayao Technical college in order to improve readiness of college staff. Questionnaires were collected from two groups of samples: administrators and staff working in the college. Data were analyzed and calculated for weighted mean, frequency and percentage by using the SPSS/PC computer program.

Results showed the majority of respondents gave a high level of attention to college environmental concerns. However, levels of general knowledge of the environment and ISO 14001 were found to be moderate in both groups. In terms of understanding and knowledge of ISO 14001, especially specifications, regulations and other legislation requirements were found at low and moderate levels that revealed a need for further improvement.

Findings related to readiness for and restraints on applying ISO 14001 resulted in conclusions on five important aspects of Environmental Management System (EMS):

1. Environmental Policy : The administrator group showed moderate to relatively high levels of readiness for formulating the environmental policy but there was a budget

constraint. They should clearly inform the institution and the community about environmental policies.

2. Planning : Both administrators and staff showed moderate levels of readiness for identifying the environmental problems. Restraints included establishing goals and objectives as well as application of ISO 14001 specifications, regulations and laws in conformance with such objectives.

3. Implementation : The administrator group indicated a moderate level of readiness for capacity building and increasing awareness. Restraints that needed to be improved included planning of environmental structure, activity and responsibility, including information services. The staff, however, showed a relatively high level of readiness for responding to emergencies, but restraints on control and management of the environmental documentation system.

4. Checking and Corrective Action: Both administrators and staff showed restraints requiring improvement in various aspects related to checking and correction action.

5. Management Review: In general, administrators showed moderate levels of readiness concerning management review. They should be well prepared, however, for development and implementation of this aspect.